

Benzodiazepini in starostniki – (ne)uporaba

Benzodiazepines and the elderly - (not) to use

*Katarina Barbara Štrukelj**

Izvleček

Benzodiazepinski anksiolitiki sodijo med najbolj pogosto uporabljena in zlorabljen zdravila v vseh starostnih skupinah, še zlasti med starostniki. Uporaba presega indikacije za njihovo uporabo, presega pa tudi časovno priporočene okvire za njihovo predpisovanje. Dogaja se, da indikacije ne ugotavlja samo zdravnik, temveč neredko tudi bolniki in njihovi svojci. Starostniki so zaradi različnih razlogov posebej občutljiva populacija, saj staranje spremeni delovanje posameznih organskih sistemov ter presnovo. Starostniki pogosto jemljejo večje število različnih zdravil, katerih součinkovanje je nepredvidljivo, občutljivost na neželene učinke zdravil pa večja in zapleti pogosto hujši. Psihiatrične indikacije za benzodiazepine so omejene na akutno rabo, ki redko presega nekaj tednov. V glavnem jih uporabljamo za obvladovanje agitiranosti in kratkotrajno anksiolizo skupaj z antidepresivom. Anksiolizo lahko dosežemo tudi z drugimi zdravili. Raba anksiolitikov izven teh priporočil povzroča dnevno sedacijo, poslabša funkcioniranje in kakovost življenja starostnikov, poslabša spanje, povzroča kognitivne motnje, močno poveča tveganje za padce in poškodbe ter poveča tveganje za zlorabo in odvisnost. Takšno predpisovanje je torej škodljivo in nestrokovno, saj starostnikom povzroči dodatne zdravstvene težave.

Abstract

Benzodiazepine anxiolytic medications belong among the most commonly used and abused medications in all age groups, especially in the elderly. Their real-life use overcomes both medical indications and recommended time-frames. Not only physicians, but patients and their relatives often determine the indications for their use. For many reasons the elderly are especially vulnerable to side effects of medications: the process of aging alters the functioning of different organs as well as the metabolism; the elderly often take different medications; sensitivity to side effects is greater and complications often more serious. Psychiatric indications for the use

* Katarina Barbara Štrukelj, dr.med., Psihiatrična klinika Ljubljana, Studenec 48, 1260 Ljubljana, katja.strukelj@siol.com